

**Tehnici și instrumente de plată
și finanțare utilizate în afacerile
internaționale**

OANA MIONEL

**Tehnici și instrumente de plată
și finanțare utilizate în afacerile
internaționale**

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2017

Colecția ȘTIINȚE ECONOMICE

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Ameluța Vișan
Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MIONEL, OANA

Tehnici și instrumente de plată și finanțare utilizate în afacerile internaționale / Oana Mionel. - Ed. a 2-a. - București : Editura Universitară, 2017

Conține bibliografie
ISBN 978-606-28-0674-3

339

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062806743

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2017
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	9
PARTEA I	11
TEHNICI ȘI INSTRUMENTE DE PLATĂ UTILIZATE ÎN AFACERILE INTERNAȚIONALE	11
I. BANII ȘI AFACERILE INTERNAȚIONALE	12
1.1. DIVIZIUNEA INTERNAȚIONALĂ A MUNCII ȘI PLĂȚILE INTERNAȚIONALE	12
1.2. APARIȚIA BANILOR ȘI ELIMINAREA INEFICIENȚEI TROCULUI	12
1.3. VALUTA ȘI PIATA VALUTARĂ	18
1.4. DEVIZELE.....	23
1.5. RELAȚIILE ECONOMICE INTERNAȚIONALE ȘI PĂRȚILE IMPLICATE.....	25
1.5.1. Importatorul.....	28
1.5.2. Exportatorul.....	29
II. INSTRUMENTE BANCARE DE PLATĂ ȘI GARANTARE	31
2.1. CECUL	31
2.1.1. Caracterizare generală.....	31
2.1.2. Clasificarea cecurilor	33
2.1.3. Operațiuni privind cecurile	34
2.1.4. Riscurile utilizării cecurilor	37
2.2. CECUL DE CĂLĂTORIE	37
2.3. BILETUL LA ORDIN	41
2.4. ORDINUL DE PLATĂ.....	42
2.5. ORDINUL DE PLATĂ PENTRU TREZORERIA STATULUI	43
2.6. SCRISOAREA DE GARANȚIE (BANCARĂ)	47
III. PLĂȚILE ELECTRONICE	50
3.1. INSTRUMENTE ELECTRONICE DE PLATĂ	51
3.1.1. Brățara contactless	51
3.1.2. Cardul bancar	52
3.1.3. Cardurile de debit internaționale	57
3.1.4. Ordinul de plată în format electronic.....	60
3.1.5. Ordinul de plată pentru trezoreria statului în format electronic	61
3.1.6. Ordinul de plată multiplu electronic (OPME).....	63
3.1.7. Cecul electronic	67
3.2. SEMNĂTURA ELECTRONICĂ.....	67
3.3. ELECTRONIC BANKING ȘI INTERNET BANKING.....	71

IV. SISTEME ELECTRONICE DE PLĂȚI	76
4.1. SISTEME ELECTRONICE DE PLĂȚI INTERBANCARE	76
4.1.1. SWIFT	76
4.1.2. SEPA	80
4.1.3. TARGET 2	82
4.2. TRANSFOND – SISTEMUL ELECTRONIC DE PLĂȚI DIN ROMÂNIA	85
4.2.1. SENT	86
4.2.2. ReGis	86
4.2.3. SaFIR	87
4.3. SISTEME DE PLĂȚI ÎNTRE PERSOANE	88
4.3.1. Western Union	88
4.3.2. MoneyGram	89
4.3.3. Azimo	89
4.3.4. Smith and Smith	90
V. MODALITĂȚI DE PLATĂ UTILIZATE ÎN AFACERILE INTERNAȚIONALE	94
5.1. ACREDITIVUL DOCUMENTAR	94
5.1.1. Definiția și caracteristicile acreditivului documentar	94
5.1.2. Părțile implicate în derularea acreditivului documentar	96
5.1.3. Mecanismul derulării acreditivului documentar	98
5.1.4. Tipuri de acreditive documentare	100
5.1.5. Documentele utilizate în plata acreditivului documentar	107
5.1.6. Avantajele și dezavantajele utilizării acreditivului documentar	109
5.2. INCASSO-UL DOCUMENTAR	111
5.2.1. Definiția și caracteristicile incassoului documentar	111
5.2.2. Părțile implicate în derularea incassoului documentar	111
5.2.3. Mecanismul de derulare a incassoului documentar	114
5.2.4. Avantajele și dezavantajele utilizării incassoului documentar	115
PARTEA2	117
TEHNICI DE FINANȚARE A AFACERILOR INTERNAȚIONALE ..	117
VI. FINANȚAREA AFACERILOR INTERNAȚIONALE	118
6.1. FINANȚAREA INTERNĂ ȘI FINANȚAREA EXTERNĂ	118
6.2. INTERMEDIARII FINANCIARI	121
6.2.1. Instituțiile financiare internaționale	122
6.2.2. Instituțiile de depozitare	126
6.2.3. Instituțiile non-depozitare	127
6.2.4. Agențiile guvernamentale de intermediere	132
VII. TEHNICI DE FINANȚARE PE TERMEN SCURT	134
7.1. CREDITELE DE PREFINANȚARE	135

7.2. CREDITELE DE EXPORT.....	137
7.3. LINIILE DE CREDIT	141
7.4. CREDITELE PENTRU FINANȚAREA CHELTUIELILOR ȘI STOCURILOR TEMPORARE/SEZONIERE	143
7.5. CREDITELE GLOBALE DE EXPLOATARE	145
VIII. TEHNICI DE FINANȚARE PE TERMEN MEDIU ȘI LUNG	146
8.1. TEHNICI CLASICE DE FINANȚARE	147
8.1.1. Creditul furnizor	147
8.1.2. Creditul cumpărător	150
8.2. TEHNICI MODERNE DE FINANȚARE.....	153
8.2.1. Creditul consorțial.....	153
8.2.2. Creditul revolving	156
8.2.3. Cofinanțarea.....	158
IX. TEHNICI SPECIALE DE FINANȚARE	162
9.1. FORFETAREA.....	162
9.1.1. Prezentarea conceptului de forfetare.....	162
9.1.2. Formele ofertei de forfetare.....	164
9.1.3. Avantajele și dezavantajele operațiunii de forfetare	165
9.2. FACTORINGUL.....	168
9.2.1. Prezentarea conceptului de factoring	168
9.2.2. Tipuri de factoring	168
9.2.3. Avantajele și dezavantajele operațiunii de factoring	170
9.2.4. Mecanismul derulării operațiunii de factoring.....	171
9.2.5. COFACE – managementul creanțelor comerciale	173
9.3. LEASINGUL	175
9.3.1. Caracterizarea leasingului.....	175
9.3.2. Tipuri de leasing	178
9.3.3. Beneficiile operațiunii de leasing	180
9.3.4. Mecanismul derulării operațiunii de leasing.....	181
X. FINANȚAREA PE EUROPIEȚE	185
10.1. PIAȚA EUROVALUTELOR.....	186
10.1.1. Conceptele de eurovalută și piață eurovalutară.....	186
10.1.2. Originea pieței eurovalutelor	188
10.1.3. Rata dobânzii la eurovalute.....	189
10.1.4. Avantajele și dezavantajele pieței eurovalutelor	189
10.2. PIAȚA EUROOBLIGAȚIUNILOR.....	190
10.2.1. Obligațiuni, obligațiuni internaționale, euroobligațiuni	190
10.2.2. Structura și mecanismul pieței	192
10.2.3. Caracteristici esențiale ale euroobligațiunilor	194
10.2.4. Avantajele și dezavantajele euroobligațiunilor	195
10.3. PIAȚA EUROACȚIUNILOR.....	195

10.3.1. Caracterizare generală.....	195
10.3.2. Mecanismul de lansare.....	197
XI. INSTRUMENTE DE FINANȚARE A IMM-URILOR ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ.....	198
11.1. IMM-URILE ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ.....	198
11.2. INSTRUMENTE DE FINANȚARE.....	201
11.2.1. Programul COSME.....	201
11.2.2. Programul InnovFin Orizont 2020	207
11.2.3. Programul Europa creativă	209
BIBLIOGRAFIE.....	212

CUVÂNT ÎNAINTE

Tendențele și mutațiile de pe piețele financiare internaționale ne demonstrează că, la început de secol XXI, tehnicile și instrumentele financiare au fost adaptate la cerințele complexe ale participanților la economia internațională în general și cea electronică în special.

Astfel, această carte a fost concepută pentru a oferi o privire generală asupra tehnicilor de plată și finanțare pe termen scurt, mediu și lung. Lucrarea se adresează în primul rând studenților Facultății de Relații Economice Internaționale, dar și altor cititori interesați de instrumentele de plată, modalitățile de plată și tehnicile de finanțare.

Lucrarea prezintă noțiuni de bază pentru tehnica plăților și finanțării internaționale. În realizarea acestei cărți am pornit de la importanța plăților și finanțării în relațiile economice internaționale, am creionat rolului balanței de plăți externe în economie, am continuat cu instrumentele și modalitățile de plată pe suport de hârtie și electronic, și am încheiat cu finanțarea afacerilor internaționale.

Lucrarea este structurată pe doisprezece capitole, toate capitolele sunt redactate într-un stil accesibil studenților și altor cititori, însă cu precizări clare asupra tuturor termenilor de specialitate utilizați în relațiile economice internaționale.

Autorul

Partea | **TEHNICI ȘI
INSTRUMENTE DE
PLATĂ UTILIZATE
ÎN AFACERILE
INTERNAȚIONALE**

I. BANII ȘI AFACERILE INTERNAȚIONALE

I.1. Diviziunea internațională a muncii și plățile internaționale

Diviziunea internațională a muncii a determinat intensificarea comerțului internațional care a avut la rândul său drept urmare sporirea schimburilor de bunuri și servicii între țări. Întregul proces care descrie transferul de bunuri și servicii de la vânzător la cumpărător este consemnat în *contractul de vânzare-cumpărare internațională de mărfuri*.

Contractul de vânzare-cumpărare internațională de mărfuri reprezintă acordul de voință între doi parteneri, având sediile în țări diferite, prin care una dintre părți (exportatorul) se obligă să transfere asupra celeilalte părți (importatorul) proprietatea unui bun al său contra *plății* unui preț.

În general, prin termenul de *plată* se înțelege procesul prin care un debitor achită o datorie unui creditor¹. În cazul *plăților internaționale*, procesul de decontare se realizează între parteneri care provin din țări diferite, fiecare țară având propria sa monedă, fapt care determină riscuri valutare pentru parteneri. Elementul definitoriu al plăților internaționale îl constituie *elementul de extraneitate*.

I.2. Apariția banilor și eliminarea ineficienței trocului

Lovele, peșin, purcoi, gologani, tribut, bătrâne, material, lichidități, mardei, resurse: puteți să le spuneți cum vreți, banii contează. Pentru creștini, dragostea de arginți e rădăcina tuturor relelor. Pentru

---

¹ Paul Turner și Diane Wunnicke, *Managing the risk of payment system*, John Wiley&Sons, Hoboken (New Jersey), 2003, p.1.

generali, banii reprezintă mușchii războiului, pentru revoluționari – cătușele muncitorului. Dar de fapt ce sunt banii? Sunt un munte de argint așa cum credeau conchistadorii? Cum am ajuns să trăim într-o lume în care cea mai mare parte a banilor sunt invizibili, doar niște cifre pe monitorul unui calculator? De unde au apărut banii ăștia? Și unde se duc cu toții?²

De la apariția banilor și până în prezent, banii sunt considerați un instrument de plată și au avantajul de a elimina ineficiența trocului. În plus, banii sunt unități de cont care ușurează evaluarea și calculul, permit efectuarea de tranzacții comerciale pe perioade îndelungate și la mare distanță. Pentru a îndeplini toate aceste funcții în mod optim, banii trebuie să fie disponibili, ușor de procurat, durabili, fungibili, ușor de transportat și fiabili.

În prezent, noțiunea de bani (monedă) desemnează moneda metalică, bancnotele, moneda scripturală și alte instrumente legale cu forme și denumiri specifice, diferite de la țară la țară, care sunt general acceptate ca mijloace pentru schimburi și plăți într-un spațiu economic dat³.

Moneda este o consecință a evoluției producției și a schimbului de mărfuri realizat de-a lungul timpului. Moneda mai poate fi privită și ca un "bun" acceptat de oameni în plata mărfurilor și a serviciilor.

Moneda este un activ care poate fi *deținut, schimbat, împrumutat, conservat*⁴. Noțiunea de monedă presupune o denumire concretă (dolar, liră, leu, euro) și instituții de emisiune, răspundere și circulație bine definite.

Definirea monedei trece și prin evidențierea funcțiilor sale: funcția de evaluare, funcția de reglare a schimburilor și funcția de instrument de rezervă. Moneda este utilă datorită funcțiilor sale. În literatura de specialitate, economiștii definesc banii (moneda) în

---

² Niall Ferguson, *Ascensiunea banilor. O istorie financiară a lumii*, Editura Polirom, Iași, 2016, p.9.

³ Ilie Gavrilă, Dan Nițescu, Paul Tănase Ghiță și Constantin Popescu, *Economie*, Editura Economică Preuniversitară, București, 2006, p. 82.

⁴ Dorel Mihai Paraschiv, *Tehnica plăților internaționale*, Editura Economică, București, 2003, p. 10.

raport cu funcțiile pe care le îndeplinesc, iar explicarea acestora vor dovedi că aceste funcții sunt absolut fundamentale.

Funcția de evaluare. Moneda este o unitate de cont care servește la măsurarea valorii bunurilor și serviciilor⁵. Valoarea bunurilor și serviciilor se exprimă prin prețul lor, în moneda specificată. În plus, moneda este o modalitate simplă și utilă de a cuantifica valoarea de piață relativă a bunurilor. "Imaginați-vă cât de greu ar fi pentru firme să cuantifice profitabilitatea în absența unui instrument cum sunt banii. Conturile din contabilitate ar înregistra cât de mult s-a vândut sau s-a cumpărat, însă firmele nu ar ști dacă în urma acestor tranzacții au câștigat sau au pierdut."⁶

Funcția de reglare a schimburilor. Această funcție mai este cunoscută și sub denumirea de *funcția de intermediar al schimburilor* sau *mijloc de schimb*. Comerțul direct care constă în schimbul direct al bunurilor, fără intervenția monedei, reprezintă barterul. Barterul este întâlnit în economiile rudimentare. Pentru ca mecanismul de barter să funcționeze, în economia respectivă trebuie să existe o dublă coincidență a nevoilor, în sensul că fiecare parte trebuie să dețină marfa de care cealaltă parte are nevoie. Însă, în situația în care această dublă coincidență a nevoilor nu există, existența banilor simplifică total mecanismul schimbului. Banii mai pot fi priviți și ca o convenție socială. Oamenii acceptă bani ca mijloc de plată pentru ceea ce au de vânzare deoarece au certitudinea că vor exista alte persoane care vor accepta banii în schimbul bunurilor pe care doresc să le cumpere⁷.

Funcția de instrument de rezervă. Această funcție mai este cunoscută și sub denumirea de mijloc de teaurizare. Alături de metalele prețioase, obiectele de artă, bijuteriile și activele imobiliare, moneda reprezintă și ea un instrument de rezervă. Calitatea acestei rezerve depinde de stabilitatea monedei și de calitatea sa ca etalon. În viața de zi cu zi, oamenii acceptă să tranzacționeze în schimbul

---

⁵ Jean-Pierre Faugère, *Moneda și politica monetară*, Institutul European pentru Cooperare Cultural-Științifică, Iași 2000, p. 14.

⁶ Joseph Stiglitz și Carl Walsh, *Economie*, Editura Economică, București, 2005, p. 485.

⁷ *Ibidem*.

banilor numai dacă au certitudinea că într-o tranzacție viitoare pot utiliza banii pentru a-și cumpăra bunurile de care au nevoie. Pentru ca banii să servească drept mijloc de schimb, aceștia trebuie să-și conserve valoarea. Economiiștii numesc această funcție a banilor drept instrument de rezervă sau mijloc de teaurizare. În istorie, a existat un moment în care guvernele erau speriate de faptul că bancnotele nu își vor păstra valoarea decât dacă vor fi garantați de aur. Oamenii aveau încredere în bancnote deoarece știau că oricând aceștia vor putea fi schimbați la bancă în aur. Astăzi, țările utilizează bani fiduciar care au o valoare atribuită de guvern, iar oamenii sunt de acord să utilizeze acești bani fiduciar în tranzacțiile cu bunuri și servicii⁸.

Într-o economie, pentru a-și îndeplini funcțiile, banii trebuie să existe în piață într-un anumit volum și structură. Astfel, totalitatea mijloacelor de plată existente în piață (într-o economie) într-o anumită perioadă, formează *masa monetară*. Masa monetară poate fi măsurată (din punct de vedere statistic) cu ajutorul *agregatelor monetare* care nu reprezintă altceva decât un ansamblu omogen de active utilizate ca mijloc de plată. Banca Națională a României propune următoarea structură pentru agregatele monetare⁹:

- *Masa monetară în sens restrâns (M1)* include numerarul în circulație (bancnote și monede), precum și depozitele care pot fi imediat convertibile în numerar sau utilizate pentru plăți prin transfer bancar, denumite depozite overnight;

- *Masa monetară intermediară (M2)* cuprinde masa monetară în sens restrâns (M1), la care se adaugă depozitele cu durata inițială de până la doi ani, inclusiv depozitele rambursabile după notificare la cel mult 3 luni. Definiția M2 reflectă interesul acordat analizei și monitorizării unui agregat monetar care, pe lângă numerar, cuprinde și depozite cu un grad ridicat de lichiditate;

- *Masa monetară în sens larg (M3)* cuprinde masa monetară intermediară (M2), la care se adaugă instrumentele financiare

---

⁸ *Ibidem*.

⁹ BNR, "Indicatori monetari – luna martie 2007", Banca Națională a României, 26 martie, 2007, disponibil la <http://www.bnro.ro/page.aspx?prid=391> (accesat 30.11.2016).

tranzacționabile emise de sectorul instituțiilor monetar-financiare; instrumente ale pieței monetare, în special acțiunile/unitățile fondurilor de piață monetară și împrumuturile din operațiuni *repo* sunt incluse în acest agregat (un grad sporit de lichiditate face ca aceste instrumente să fie substitute pentru depozite).

De-a lungul timpului, în evoluția sa, moneda a cunoscut mai multe faze de dezvoltare. În prezent, cele mai importante monede sunt *moneda fiduciară* și *moneda scripturală*.

Moneda fiduciară reprezintă un înscris sau un titlu de credit emis și pus în circulație de banca de emisiune sub forma unor bani de hârtie; aceștia nu au o valoare materială proprie, ci numai una fictivă, convențională și care îndeplinește numai funcția de mijloc de schimb pe teritoriul statului emitent, putându-se realiza plăți pentru dobândirea de bunuri și servicii în temeiul garantării de către stat a cursurilor lor¹⁰.

Moneda scripturală reprezintă moneda de cont utilizată în decontările fără numerar și este formată din disponibilități în conturi, cecuri, cambii.

Piața monetară este o componentă a pieței financiare unde se tranzacționează instrumente financiare cu lichiditate mare și cu maturitate pe termen scurt (1 an) și foarte scurt (sub 1 an). Instrumentele financiare tranzacționate pe piața monetară mai sunt cunoscute și sub denumirea de instrumente negociabile (bonuri de tezaur, certificate de depozit, hârtii comerciale). Hârtiile comerciale sunt definite ca fiind "obligații" negarantate emise de bănci sau de companii cu scopul de a se finanța pe termen scurt. Hârtiile comerciale au o scadență care variază între 2 și 270 de zile, pot fi sau nu pot fi purtătoare de dobândă și au o piață secundară limitată sau chiar inexistentă. Hârtiile comerciale sunt emise de companii cu rating de credit ridicat, ceea ce atrage după sine și un risc scăzut al investiției¹¹.

---

¹⁰ http://www.money.ro/dictionar/dictionar-juridic/moneda_fiduciara.html (accesat 15.04.2014).

¹¹ Investor Words, "Commercial paper", disponibil la http://www.investorwords.com/961/commercial_paper.html (accesat 30.11.2016).

Operațiunile de piață monetară (operațiunile open market) sunt considerate ca fiind cel mai important instrument de politică monetară al băncilor centrale. În prezent, băncile centrale, ca principali actori ai vieții economice, fac simțită prezenta statului în economie prin această politică monetară și prin politica fiscală. Politică monetară se referă la acțiunea globală exercitată prin manevrarea variabilelor monetare (agregatele monetare, rata dobânzii și cursul de schimb) asupra principalelor variabile economice (nivelul prețurilor, produsul intern brut, rata șomajului, soldul balanței de plăți externe)¹². În România, Banca Națională a României desfășoară următoarele operațiuni de piață monetară¹³:

- operațiuni *repo* (tranzacții reversibile). Aceste operațiuni sunt destinate *injectării de lichiditate*. Prin aceste operațiuni, Banca Națională a României cumpără de la instituțiile de credit active eligibile pentru tranzacționare, cu angajamentul acestora de a răscumpăra activele respective la o dată ulterioară și la un preț stabilit la data tranzacției;
- operațiuni *reverse repo* (tranzacții reversibile). Aceste tranzacții sunt destinate *absorbției de lichiditate*, în cadrul cărora BNR vinde instituțiilor de credit active eligibile pentru tranzacționare, angajându-se să răscumpere activele respective la o dată ulterioară și la un preț stabilit la data tranzacției;
- atragere de depozite (tranzacții cu scadența prestabilită). Aceste tranzacții sunt destinate absorbției de lichiditate, în cadrul cărora Banca Națională a României atrage depozite de la instituțiile de credit;
- emitere de certificate de depozit (tranzacții destinate absorbției de lichiditate). În cadrul cărora BNR vinde instituțiilor de credit certificate de depozit;

---

¹² <http://www.ecol.ro/content/politica-monetara> (accesat 02.06.2014).

¹³ BNR, "Operațiunile de piață monetară (open market)", Banca Națională a României, disponibil la [http://www.bnr.ro/Operatiunile-de-piata-monetara-\(open-market\)-3328.aspx](http://www.bnr.ro/Operatiunile-de-piata-monetara-(open-market)-3328.aspx) (accesat 30.11.2016).

- acordare de credite colateralizate cu active eligibile pentru garantare. Aceste tranzacții reversibile sunt destinate injectării de lichiditate, în cadrul căror Banca Națională a României acordă credite instituțiilor de credit, acestea păstrând proprietatea asupra activelor eligibile aduse în garanție.
- *swap* valutar. Aceasta operațiune constă în două tranzacții simultane, încheiate cu aceeași contrapartidă, prin care Banca Națională a României:
  - a) injectează lichiditate cumpărând la vedere valută convertibilă contra lei și vânzând la o dată ulterioară aceeași sumă în valută convertibilă contra lei;
  - b) absoarbe lichiditate vânzând la vedere valută convertibilă contra lei și cumpărând la o dată ulterioară aceeași sumă în valută convertibilă contra lei.

I.3. Valuta și piața valutară

Punctul de pornire în înțelegerea sistemului financiar internațional îl constituie piața valutară. În literatura de specialitate piața valutară poate fi prezentată sub următoarele acronime: *FOREX*, *Retail forex*, *FX*, *Spot FX* sau simplu *Spot*.

Piața valutară influențează foarte multe domenii din viața noastră cotidiană. Impactul acestei piețe se extinde dincolo de exporturi și importuri către factorii care au un efect indirect asupra noastră, un exemplu semnificativ în acest sens fiind reprezentat de relația dintre rata dobânzii și cursul de schimb, precum și relația dintre rata inflației și cursul de schimb. Schimbările cursului de schimb reprezintă unul dintre cele mai mari riscuri la care companiile și investitorii sunt expuși.

Piața valutară internațională (Foreign Exchange Market - FOREX) constituie un sistem complex interbancar, prin care actorii pieței tranzacționează sume mari de bani la o rată de schimb stabilită la o anumită dată, în scopul schimbării (convertirii) unor valute contra altora. Piața s-a format în anii '70, când comerțul internațional a trecut de la sistemul de cursuri fixe la sistemul de cursuri flotante¹⁴.

---

¹⁴ Frédéric Teulon, *Sistemul Monetar Internațional*, Institutul European, Iași, 1996, p. 8.

De-a lungul timpului au fost create numeroase regimuri de schimb. Regimurile privind cursul de schimb sunt acorduri, instituții, tratate sau practici care reglementează stabilirea cursului de schimb între țări:

- *Cursurile fixe.* Într-un regim de cursuri fixe, monedele sunt definite prin raportare la un etalon (metal prețios, deviză sau coș de devize). Fiecare monedă are un curs de schimb oficial (prin raportare la acest etalon), numit paritate.
- *Fixitatea rigidă (sau irevocabilă)* corespunde unei situații în care cursurile de schimb nu se modifică niciodată (absența valorizării sau a devalorizării). Această situație a caracterizat momentul în care a funcționat etalonul-aur și a constituit ideea directoare a proiectului Uniunii Economice și Monetare (UEM) din cadrul Tratatului de la Maastricht, unde cursurile de schimb între monedele europene ar fi devenit în mod irevocabil fixe înainte de apariția monedei unice.
- *Fixitatea ajustabilă* vizează situațiile în care cursurile de schimb oficiale rămânând fixe, pot fi modificate în împrejurări excepționale, cum ar fi apariția unei crize externe.
- *Cursurile flotante.* Într-un regim de schimburi flotante, valoarea monedei este determinată de cererea și de oferta agenților economici care se exprimă pe piața schimburilor.

Datorită globalizării pieței financiare, cursul fiecărei valute este efectiv unic în toată lumea, în orice clipă se formează în baza cotației curente, propusă de economiile țărilor dezvoltate. Schimbările graduale, frecvente, ale cursului valutar se datorează faptului că marii actori, în baza factorilor pieței sau a intereselor proprii, încep să crească sau să scadă prețurile/cotațiile.

Factorii de bază care determină formarea cursului pot fi:

- Schimbarea indicatorilor economici ai unei țări;
- Evenimentele politice importante din țară și din străinătate;
- Efectuarea operațiilor de vânzare/cumpărare a valutei în volume mari;
- Evenimentele importante de pe alte piețe de capital;

- Schimbarea deciziilor (pe bază analitică) vis-a-vis de cursul valutar de către majoritatea participanților la piață;
- Zvonurile din piață sau schimbarea în „psihologia pieței”.

Piața valutară mai poate fi definită ca ansamblul relațiilor care se formează la nivel național și internațional între diferitele instituții naționale sau de vocație internațională, între persoane fizice sau juridice, angajate în operațiuni valutare¹⁵. Noțiunea de piață valutară reprezintă un termen generic, deoarece ea este constituită, pe de o parte din piețele internaționale, piețe cu un anumit specific, iar pe de altă parte, au la bază existența și funcționarea piețelor naționale. Dacă ne întrebăm ce se tranzacționează pe piața valutară, răspunsul este foarte simplu: *valute*.

Noțiunea de valută desemnează acea monedă națională utilizată ca mijloc de plată în tranzacțiile economice internaționale și ca rezervă în alte țări decât țara de emisiune.

Cele mai tranzacționate valute poartă denumirea de *valute majore sau valute hard*, iar restul de valute existente pe piață sunt cunoscute sub numele de *valute minore sau valute soft*.

Tabelul I.1. Cele mai tranzacționate valute

Simbol	Țara	Valuta	Diminutivul (Nickname)
USD	Statele Unite ale Americii	Dolar	Buck/Green back
EUR	Zona Euro	Euro	Fiber
JPY	Japonia	Yen	Yen
GBP	Marea Britanie	Lira Sterlină	Cable
CHF	Elveția	Francul elvețian	Swissy
CAD	Canada	Dolar Canadian	Loonie
AUD	Australia	Dolar Australian	Aussie
NZD	Noua Zeelandă	Dolarul Neo Zeelandez	Kiwi

Sursa: <http://www.forex-internet.com/worldscurrencies.html>

¹⁵ Gheorghe Hurduzeu, *Tehnica plăților și finanțării internaționale*, Editura Universul Juridic, București, 2006, p. 11.